

Innst. S. nr. 233

(2004-2005)

Innstilling til Stortinget fra justiskomiteen

St.prp. nr. 54 (2004-2005)

Innstilling fra justiskomiteen om samtykke til godtaking av vedtak om videreutvikling av Schengenregelverket (rådsforordning (EF) nr. 2252/2004 om standarder for sikkerhetslementer og biometriske identifikatorer i pass og reisedokumenter som medlemsstatene utsteder)

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Innleiing

Rådet for Den europeiske unionen vedtok 13. desember 2004 forordning (EF) nr. 2252/2004 om standarder for sikkerhetslementer og biometriske identifikatorer i pass og reisedokumenter som medlemsstatene utsteder. Rådsforordninga stiller krav til auka tryggleik ved utferding av pass og reisedokument i form av biometriske data som andletsbilete og fingeravtrykk som skal lagrast elektronisk i dokumentet.

Innføring av biometrisk personinformasjon i pass og reisedokument i Schengen-området skal hindre forfalsking og bruk av uriktig pass ved grensekontroll. Disse tiltaka vil vere eit viktig tilskot når det gjeld å hindre terrorisme og annan alvorleg grenseover-skridande kriminalitet. Samtidig reiser bruken av biometrisk personinformasjon viktige spørsmål knytte til personvern. Rådsforordninga gjev difor reglar som avgrensar bruken av slike data.

Bakgrunn

USA har vedteke at det frå 26. oktober 2005 skal krevjast andletsbiometri i pass som vilkår for framleis visumfri innreise til USA for reisande med pass utferda etter denne datoen. Reisande med pass utferda før denne datoen vil framleis kunne reise visumfritt så lenge passet er gyldig, dersom passet er maskinlesbart. Bruk av biometri inneber at fysiske karakteristika som er unike for vedkomande person, vert lagra elektronisk i passet. Med tilpassa lesarutstyr på grensekontrollsta-

den skal biometriske data i passet kunne samanliknast med den aktuelle personen for å stadfeste at vedkomande er rett innehavar.

Tilhøvet til norsk rett

Etter rådsforordninga skal høvesvis andletsbilete (foto) og fingeravtrykk lagrast elektronisk i passet etter ein standard som gjer at denne informasjonen kan lesast og samanliknast med innehavaren av dokumentet på grensekontrollstaden. Slik bruk av elektronisk personinformasjon må forankrast i lov, jf. mellom anna personopplysningslova. Spørsmåla knytte til personvernet med omsyn til bruk av biometri er av til dels ny og prinsipiell karakter og er ikkje tilfredsstillande omfatta av gjeldande lovgjeving. Forslag til lovendringar er tekne inn i Ot.prp. nr. 86 (2004-2005) om endringer av passloven.

Både utferding av pass og kontrollen av passa vil ha som føresetnad at den biometriske informasjonen må lagrast i eksterne databasar. Her vil det vere naudsynt med lovreglar om plikt til sletting av slik informasjon når han ikkje trengst lenger.

Rådsforordninga omfattar òg offisielle pass (diplompass osv.). Ei ny lovregulering må utformast med sikte på også å gje bruken av biometri i desse passa den naudsynte lovforankringa.

Administrative og økonomiske konsekvensar

Innanfor den vedtekte budsjettamma for 2005 har Justisdepartementet alt sett av 24 mill. kroner til dekning av aktuelle kostnader med sikte på oppstart av produksjon av pass med biometri frå 1. oktober 2005. For 2006 er det vurdert at meirkostnaden knytt til investeringar og auka produksjonskostnader vert 48 mill. kroner.

Konklusjon og tilråding

For å vareta norske interesser knytte til framleis visumfri innreise til USA er Regjeringa alt i gang med å førebu utferding av pass med biometri. I første omgang gjeld det andletsbilete (foto) lagra elektronisk

i passet frå 1. oktober 2005. I tillegg vil rådsforordninga krevje at Noreg innfører biometri i form av elektronisk lagra fingeravtrykk i pass med ein frist seinast ved årsskiftet 2007/2008.

Justisdepartementet tilrår at Noreg godtek innhaldet i rådsforordning (EF) nr. 2252/2004 om standarder for sikkerhets-elementer og biometriske identifikatorer i pass og reisedokumenter som medlemsstatene utsteder. Utenriksdepartementet sluttar seg til dette.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Gunn Karin Gjøl, Anne Helen Rui og Knut Storberget, fra Høyre, lederen Trond Helleland, Linda Cathrine Hofstad og Ingjerd Schou, fra Fremskrittspartiet, Jan Arild Ellingsen og André Kvakkestad, fra Kristelig Folkeparti, Einar Holstad og Finn Kristian Marthinsen, og fra Sosialistisk Venstreparti, Inga Marte Thorkildsen, viser til den fremlagte stortingsproposisjonen om samtykke til godkjenning av rådsforordning (EF) nr. 2252/2004 om standarder for sikkerhets-elementer og biometriske identifikatorer i pass og reisedokumenter som medlemsstatene utsteder.

Komiteen viser til at det er behov for en harmonisert sikkerhetsstandard med bruk av biometriske standarder for pass og reisedokumenter for å hindre forfalskning og misbruk. Komiteen anser dette arbeidet som viktig for å forhindre terrorhandlinger og annen alvorlig grenseoverskridende kriminalitet.

Bruken av biometri stiller store krav til personvern, og komiteen har merket seg at rådsforordningen inneholder regler som begrenser bruken av slike data. Komiteen viser til Ot.prp. nr. 86 (2004-2005) der departementet fremmer forslag om endringer i passloven for å gi bruken av biometri en rettslig forankring.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser for øvrig til proposisjonen og har ingen ytterligere merknader.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er enige i at man samtykker i rådsforordningen (EF) nr. 2252/2004 og igangsetter, samt forserer, arbeidet med biometriske identifikatorer i pass. Dessverre er det i dag slik at norske pass har vært for lette å forfalske. Disse medlemmer ser det derfor som viktig at man bedre sikrer seg mot at pass forfalskes. Biometriske identifikatorer i pass vil kunne være et virkemiddel for å begrense forfalskningen. Disse medlemmer mener dog det er viktig at ikke hele kostnaden ved innfasingen av nye pass veltes over på folk flest gjennom økte passgebyr.

Disse medlemmer vil også påpeke at norske pass er blant de aller dyreste i Europa, uten at dette ser ut til å begrunnes i annet enn å være en ren inntektskilde for staten. Disse medlemmer synes en slik holdning langt på vei er umoralsk.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti tar til etterretning rådsforordning (EF) nr. 2252/2004. Dette medlem viser videre til sine merknader i Innst. S. nr. 250 (2003-2004) der Sosialistisk Venstreparti gikk mot en økning i passgebyret. Det har vært en kraftig stigning i størrelsen på passgebyret de senere årene, og det er nå på tide med en vurdering av nivået det befinner seg på. Dette medlem støtter derfor forslag om en fremlegging av beregning av faktiske stykkkostnader ved produksjon av pass i forbindelse med budsjettet for 2006.

På denne bakgrunn fremmer komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem en beregning av hva som er de faktiske stykkkostnader ved produksjon av pass i forbindelse med fremleggingen av budsjettet for 2006."

UTENRIKSKOMITEENS MERKNADER

Utenrikskomiteen fikk oversendt forslag til innstilling fra justiskomiteen ved brev av 26. mai 2005. I brev av 2. juni 2005 uttales det at utenrikskomiteens fraksjoner slutter seg til de motsvarende fraksjonene i justiskomiteen i deres merknader og forslag.

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti:

Stortinget ber Regjeringen legge frem en beregning av hva som er de faktiske stykkkostnader ved produksjon av pass i forbindelse med fremleggingen av budsjettet for 2006.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Stortinget samtykkjer i godtaking av vedtak om vidareutvikling av Schengen-regelverket (rådsforordning (EF) nr. 2252/2004 om standarder for sikkerhets-elementer og biometriske identifikatorer i pass og reisedokumenter som medlemsstatene utsteder).

Oslo, i justiskomiteen, den 6. juni 2005

Trond Helleland
leder

Linda Cathrine Hofstad
ordfører